

B.M.S. COLLEGE FOR WOMEN
BENGALURU – 560 004
III SEMESTER END EXAMINATION – JAN/FEB - 2024
B.Sc - SAMSKRUTAM

**Neelakanthavijayachampu of Neelakanta Dixitha (I Ashwasa) and
Science in Samskrutam
(NEP Scheme 2021-22 onwards F+R)**

Course Code: BSC3AECSA03

QP Code: 3107

Duration: 2 ½ Hours

Max. Marks: 60

Instructions: Instructions: 1) Answer in Sanskrit / Kannada / English
2) Answer Q. No. I to be in Sanskrit only

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत । 1x10 =10

ನರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

BMSCW LIBRARY

Select and write the correct answer.

1. नीलकण्ठविजयः कि प्राकारं काव्यम् ?
 - a. नाटकम्
 - b. गद्यम्
 - c. चम्पूकाव्यम्
 - d. महाकाव्यम्
2. नीलकण्ठदीक्षितस्य जीवितकालः कः ?
 - a. सप्तदशशतमानम्
 - b. अष्टादशशतमानम्
 - c. चतुर्दशशतमानम्
 - d. षोडशशतमानम्
3. महेन्द्रस्य नगर्या: नाम किम् ?
 - a. अयोध्या
 - b. इन्द्रप्रस्थः
 - c. अमरावती
 - d. कर्णावती
4. सुर्पवणं राजा कः भवति ?
 - a. सूर्यः
 - b. इन्द्रः
 - c. विष्णुः
 - d. वायुः
5. कस्य मुनेः शापवशात् त्रैलोक्यराज्यश्रीः इन्द्रहस्तात् निर्गलिता ?
 - a. भारद्वाजस्य
 - b. वसिष्ठस्य
 - c. काश्यपस्य
 - d. दुर्वाससः
6. राहुमुखे पतितः शशाङ्क इव कः आसीत् ?
 - a. सुरपतिः
 - b. लक्ष्मीपतिः
 - c. शिवः
 - d. अग्निः
7. नलचम्पूः केन विरचितम् ?
 - a. भोजेन
 - b. बाणेन
 - c. कालिदासेन
 - d. त्रिविक्रमभट्टेन
8. इतिकर्तव्यतामूढम् इन्द्रं का ऐक्षन्त ?
 - a. दैत्याः
 - b. दानवाः
 - c. देवताः
 - d. गन्धर्वाः

9. देवताभिः सह इन्द्रः कं शैलं प्राप्तवान् ?
 a. मन्दरम् b. मलयपर्वतम् c. चित्रकूटम् d. मैनाकम्
10. मेरुगुहासधर्मा सुधर्मा के अध्यासाञ्चक्रिरे ?
 a. हरिहरगुरुवः b. सूर्यचन्द्राग्रयः c. गन्धर्वकिन्नराः d. दैत्यदानवाः

II. एकस्य प्रबन्धं लिखत । १० दंन्यू कुरितु ठन्नू उंदली छुब० थ बरेमीरि. 1x10 =10

Write an essay on any one of the following in English

- अ. महाकवे: नीलकण्ठदीक्षितस्य देश-काल-कृतयः ।
 नीलकण्ठदीक्षितर दीश-काल-कृतिगंध.

BMSCW LIBRARY

Life, date and works of Neelakanta Dixita.

- आ. देवदानवयोः युद्धम् ।
 दीपठंगंध मुञ्चु दानवर नद्यवीन युद्ध.

The war between Gods and Demons.

III. शोकद्वयस्य अनुवादं कृत्वा विवृणुत । 4x2 =8
 योऽवधादर्थो एरपु शूलकंगंधन्यू अनुवादिनौ विवरिनौ.

Translate any two shlokas and explain.

१. वन्दे वाञ्छितलाभाय कर्म किं तन्न कथ्यते ।
 किं दम्पतिमिति ब्रूयामुताहो दम्पती इति ॥
२. पश्यन् पदाग्रमृदितं महता गजेन
 मालां प्रसादपरिपाकमयीं मृडान्याः ।
 हस्तेन हस्तमभिहत्य स नित्यकोपः
 कोपारुणं मुनिरधारयदक्षिकोणम् ॥
३. विद्राणे वरुणे गते हुतवहे वैवस्वते मूर्च्छिते
 सद्यो लोचनगोचरादपगते संकन्दनस्यन्दने ।
 संवर्तव्यतिषक्तसप्तजलधिस्त्रोतः प्रभूतध्वनि
 स्पारः कोऽपि बभूव दानवबले हर्षादृहासध्वनिः ॥
४. ब्रह्मषयोऽपि दनुजेन्द्रसभां प्रविष्टा
 मन्त्राक्षराणि मधवादिपदाङ्कितानि ।
 ऊहेन दानवपदान्युपवेशयन्तो
 हर्षाय पेतुरसुरेन्द्रपुरोहितानाम् ॥

IV. एकस्य गद्यस्य अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

1x4 =4

योग्यदादर्श १०८ गद्यवेदन्ते अनुवादिनी विवरिते.

Translate and explain any one prose in English.

१. अथ तदनीमेव गृह-निहित-चार-निवेदित-तापस-शाप-वृत्तान्त-समाकर्णन-लब्धान्तरेण मन्त्रिणा भार्गवेण समादिष्टः, हृषाश्च ते दैत्याः चिर-निरूपित-रन्ध्र-लाभेन, दर्शयिष्यन्तो दृढ-परिचितानि समर-कौशलानि सफलयिष्यन्तः साधितानि महास्त्राणि समुद्धिखन्तो वैर-निर्यातन-प्रकारान्, अपनेष्यन्तः चिरनिरूपम् अपयशोमालिन्यम् अभिनन्दन्तो दुर्वाससं, सिद्धा युद्धाय अभवन् ।
२. हन्त! कथम् एतत् अमरपते, धीमतोऽपि ते दुर्ब्यवसितम् । आविदितं न ते वेदितव्यम् । अवशोषितं वा गुरुणाम् उपासनम् । किं न जानासि भवितव्यताम्? किं वा अभिमन्यसे जयश्रियो नैस्यत्यम्? ननु श्रूयते हि पुराणेषु भवता । अन्यकेन किल इदमधिष्ठितं त्रैलोक्यम् । विष्णुणानि कियन्ति जितानि तारकेण । तदलम् । अनुस्मर शापान्तवचनम् अत्याश्रमस्य मुनेः ।

BMSCW LIBRARY

V. द्वयोः लघुटिष्पणी लिखत ।

2x5=10

योग्यदादर्श १०८ विषयवेदन्ते अनुवादिनी विवरिते.

Write a short note on any two of the following.

१. दुर्वाससः शापः
२. युद्धस्य परिणामाः
३. चम्पूकाव्यानाम् उगमः
४. रामायणचम्पूः

VI. विषयमेकमधिकृत्य प्रबन्धिलिखत ।

1x10 =10

योग्यदादर्श १०८ विषयवेदन्ते अनुवादिनी विवरिते.

Write an essay on any one of the following.

१. आयुर्वेद-योग-शास्त्रयोः परिचयं कुरुत ।
अय्यवेदेन्द्र द्युमुख्यान्ते योगदानम् विवृणुत ।

Introduce Ayurveda and Yoga shastras

२. ज्यौतिषगणितशास्त्रयोः प्राचीनानाम् योगदानम् विवृणुत ।
ज्यौतिष्य द्युमुख्यान्ते योगदानम् विवृणुत ।

Explain the contribution of ancient scholars towards Astronomy and Mathematics.

VII. द्वयोः लघुटिष्पणी लिखत ।

4x2=8

योग्यदादर्श १०८ विषयवेदन्ते अनुवादिनी विवरिते.

Write a short note on any two of the following.

१. धर्मशास्त्रम्
२. सङ्गीतशास्त्रम्
३. व्याकरणम्
४. कामशास्त्रम्
